

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Základná škola, Školská 526/53, Handlová
4. Názov projektu	Zvyšovanie kvality výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom rozvoja čitateľskej, matematickej a prírodovednej gramotnosti žiakov v ZŠ Školská, Handlová
5. Kód projektu ITMS2014+	312011S559
6. Názov pedagogického klubu	Klub čitateľskej gramotnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	17.4. 2019
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	ZŠ Školská Handlová
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Bronislava Šperková
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.zsskolska.sk

11. Manažérske zhrnutie:

Téma stretnutia: Nedostatky žiakov pri čítaní s porozumením 1. a 2. stupňa

Rámcový program: definovanie problémov v edukačnom procese pri výučbe zameranej na porozumenie textu a čitateľskej gramotnosti

Kľúčové slová:

čítanie s porozumením, celoživotné učenie, vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia, Štátny vzdelávací program

Anotácia:

Najčastejším problémom v edukácii je slabá úroveň čítania a vnímania prečítaného textu.

Čítanie s porozumením chápeme ako kompetenciu k celoživotnému učeniu, ktorú je nutné rozvíjať, pretože podmieňuje funkčnú gramotnosť.

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Tretie stretnutie bolo realizované formou diskusie, v rámci ktorej pedagógovia zhrnuli svoje vlastné skúsenosti z vyučovania, vymedzili najčastejšie nedostatky pri čítaní s porozumením a hľadali možné riešenie uvedených problémov.

I. Problémy vo výchovno-vzdelávacom procese:

- Neustále zmeny učebných osnov s následnou zmenou učebníc, pričom každá novšia štátom dotovaná učebnica je horšia ako ktorákoľvek predchádzajúca.
- Nevhodný výber textov v učebniciach – viaceré texty sú nezaujímavé a nezáživné, mnohé s tlačovými preklepmi alebo gramatickými chybami.
- Slabá alebo nedostatočná koncentrácia žiakov pri výklade učiva (často spôsobená zvyšujúcim sa počtom žiakov so ŠVVP a ich následnou integráciou).
- Nezaujím žiakov o systematickú prácu. Majú tendenciu pracovať rýchlo a povrchno.

- Veľa detí pochádza z rodín, ktoré nevenujú vzdelávaniu svojich detí náležitú pozornosť, svojmu dieťaťu pri domácej príprave do školy nevedia, nechcú alebo nemôžu pomôcť. Ťarcha výučby tak zostáva na pedagógovi.

II. Problémy a nedostatky pri práci s textom:

- V ročníkoch 1.- 4. je edukácia podporovaná hrovými činnosťami a zážitkovým učením. Ak má dieťa v neskoršom veku správne porozumieť čítanému textu, musí sa ho najskôr naučiť dobre vnímať. Kvalitu vnímania determinuje nielen úroveň schopnosti rozlišovať grafické symboly (písmená a slová), ale i celkové porozumenie významu textu a s tým spojené voľné zaobchádzanie s prečítaným textom. Ak si dieťa neosvojí techniku správneho čítania na 1. stupni ZŠ, má na 2. stupni problémy s rýchlosťou a správnosťou čítania. Ak sa sústreďí na to, aby text správne prečítalo, uniká mu jeho význam. Ak sa v texte nachádzajú pre dieťa neznáme slová (cudzie, historizmy, archaizmy, nárečové slová...) alebo menej frekventované slová, dieťa textu nerozumie a nevie ho zreprodukovať, je demotivované požiadavkami vysoko presahujúcimi jeho momentálne možnosti.
- Zmenou spoločenskej komunikácie z priamej na prevládajúcu nepriamu (SMS, mms, internet) sa zhoršujú sociálne komunikačné spôsobilosti detí:
  - vyjadrujú sa nesúvisle,
  - nedokážu určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,
  - nerozumejú rôznym typom doterajších textov a bežne používaným prejavom verbálnej komunikácie a nedokážu na ne adekvátne reagovať,
- Na 2. stupni ZŠ došlo k zredukovaniu učiva, čo vytvorilo väčší priestor na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať a pod.“ (ISCED 2, 2008, s. 11).

K rozvoju kritického myslenia a čitateľskej gramotnosti má prispieť i literárna zložka. Čítanie sa zameriava na recepciu, umeleckú interpretáciu a hodnotenie textov.

Aby bol splnený edukačný cieľ, mal by sa žiak pri svojom úsudku opierať o vedomosti ovplyvnené socio-kultúrnym prostredím, skúsenosťami, vlastnými túžbami. To je veľmi ťažko realizovateľné, nakoľko sa sociálne komunikačné spôsobilosti detí neustále zhoršujú.

III. Možné riešenie problému

- Ťažisko práce je na učiteľovi. Sústreďiť sa na čo najefektívnejší štýl výučby: Okrem formulovania hlavnej myšlienky alebo krátkej charakteristiky textu využívať:
  - tvorbu nadpisov, podnadpisov
  - grafické spracovanie textu alebo iné tvorivé úlohy.
  - využívanie viacerých zdrojov získavania údajov
  - porovnávanie informácií z rôznych zdrojov
  - práca s internetom
  - prepájanie situácií na bežný život
  - vyvodzovanie vzťahov medzi informáciami na vyššej úrovni, hodnotenie textov.
  - zaradovanie ukážok s nesúvislými textami (mapy, grafy, tabuľky a pod.)
  - meniť tradičný model vyučovania na konštruktivistický
- Nevyhnutnosť ďalšieho vzdelávania učiteľov v oblasti kritického myslenia a čitateľskej gramotnosti.
- Využívanie inovačných metód a foriem práce.
- Zlepšovanie materiálno-technického vybavenia školy.

13. Závěry a odporúčania:

- trénovať a viesť žiakov k tomu, aby čítali texty pozorne – využívať metódy zisťovania porozumenia textu, napr. voľnú reprodukciu, metódu kladenia otázok, cloze test (doplňanie vynechaných slov do textu), vytvorenie súhrnu žiakom a pod.
- učiteľom sa odporúča rozšíriť si vedomosti v oblasti metód pre prácu s textom a naučiť sa, ako pripravovať úlohy na porozumenie textu – uskutoční sa interné vzdelávanie učiteľov v oblasti rozvíjania čitateľskej gramotnosti s dôrazom na metódy práce s textom a metódy na zisťovanie porozumenia
- k čitateľskej gramotnosti musia viesť žiakov aj učitelia iných predmetov, ako len vyučujúci slovenského jazyka a literatúry
- využívanie motivácie pri práci s textom – napr. dramatizácia, vloženie moderných prvkov do príbehu, využívať texty, ktoré sú pre žiakov zaujímavé
- pri práci s textom nevynechávať nesúvislé texty – grafy a tabuľky

1.	Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Ľubica Kollárová
2.	Dátum	17.4. 2019
3.	Podpis	
4.	Schválil (meno, priezvisko)	Mgr. Bronislava Šperková
5.	Dátum	18.4. 2019
6.	Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu